

מרכז טאוב: הרשויות המבוססות אינן פוגעות בשוויון בחינוך

רק כ-4% משעות הלימוד בחינוך היסודי ברשויות מבוססות מומנו על ידי הרשות המקומית – כך עולה ממחקר של מרכז טאוב • לפי המחקר, אין ממש בטענות על העמקת הפער בין הרשויות באמצעות תשלומי הורים ומימון של הרשות, שכן רוב התקציב מגיע ממשרד החינוך

ליאור דטל

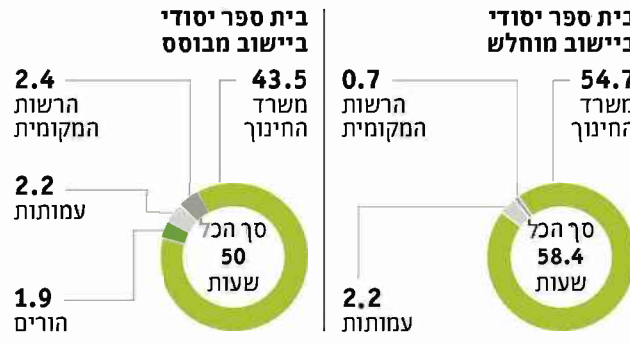
כלכלן החינוך נחום בלס ממרכז טאוב ונעם זוסמן ושי צור מבנק ישראל ומתייחס לנתוני תקציב החינוך ב-2001-2009. מהמחקר עלה כי בשנים אלה הרשויות המקומיות מימנו פחות מ-4% מהשעות הלימוד שנלמדו במערכת החינוך בבתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים.

ההתערבות של הרשויות המקומיות במימון שעות לימוד במערכת החינוך צימצמה אומ"ם את מנגנון ההעדפה המתקנת במשרד החינוך, אך לא באופן ניכר, מכ-27% בין התקציב לתלמיד מבוסס ביותר לכ-20% מהמחקר עולה כי הרשויות המקומיות מממנות בממוצע רק כ-6% מההוצאה הלאומית השוטפת בחינוך היסודי בישראל (כ-1.2 מיליארד שקל ב-2008).

באחרונה התנהל מאבק בין הרשויות המקומיות המבוססות למור הלשות סביב כוונת משרד האוצר

ההעדפה המתקנת מצמצמת פערים

מקורות המימון של בתי הספר היסודיים, בשעות לימוד שבועיות

מקור: מרכז טאוב

על המדינה לקבוע סף תקצוב לכל תלמיד ולקבוע מעליו מנגנון של העדפה מתקנת – בלי לפגוע בתקציבים הקיימים. במחקר אכן עלה כי רשויות מקומיות מבוססות השקיעו יותר מתקציבן בבתי הספר היסודיים – בממוצע 1.4 שעות לימוד נוסף מעבר להשקעה של הרשויות

להחיל מנגנון של תקצוב דיפרנציאלי בהלק מתקציבי החינוך, כדי ליצור מצב שבו רשויות מוחלשות יקבלו תקציבים גבוהים יותר על חשבון הרשויות המבוססות. הרישויות המוחלשות תמכו במהלך ונאבקו בסירוב של הרשויות המבוססות ובסירוב של מרכז השלטון המקומי למהלך, שטענו מנגד כי

המוחלשות. בעוד רשויות מקומיות מוחלשות מימנו תוספת של 0.7 שעות לכיתה מתוך 58.4 שעות לימוד שבועיות שהופנו אליהן ממשרד החינוך, עמותות ותשלומי הורים, רשויות מבוססות מימנו 2.4 שעות מתוך 50 שעות לימוד.

מהנתונים עלה כי בכל מקרה, רשויות מקומיות מבוססות מקבלות ממשרד החינוך מימון לשעות לימוד בהיקף נמוך יותר כחלק ממנגנון העדפה המתקנת שקיים בחינוך היסודי ובחטיבות הביניים. כך למשל, משרד החינוך מקצה לבתי ספר מבוססים 42.5 שעות לעומת 56.2 שעות לבתי ספר חלשים.

עם זאת, בדומה לנתוני תקציב משרד החינוך שפורסמו ב-TheMarker, גם ממחקר זה עולה כי המשרד מקצה תקציבים גבוהים יותר לבתי ספר ממלכתיים-דתיים ומפלה לרעה בתי ספר ערביים, ב-2001-2009 המשרד הקצה

לתלמידים יהודים בבתי הספר היסודיים הממלכתיים ברשויות המקומיות המוחלשות 56.2 שעות בלבד לעומת 72.2 שעות לבתי הספר הממלכתיים דתיים – פער של 22%. לעומת זאת, בתי ספר ברשויות הערביות המוחלשות קיבלו ממשרד החינוך תקציב בעבור 46.7 שעות – פער של 35% "מי שאחראי בסופו של דבר לאי-שוויון במערכת הוא קור"ם כל משרד החינוך", אמר בלס. "התוספות של ההורים והרשויות המקומיות בחינוך היסודי ובחיטיבות הביניים מסתכמות בלא יותר מ-10% מכלל השעות, ולכן האחריות העיקרית למצב היא הממשלה. אם הממשלה לוקחת על עצמה לבצע העדפה מתקנת, היא צריכה לעשות אותה בהיקפים גדולים יותר. אי-אפשר להאשים את הרשויות המקומיות באי-שוויון, כשמשרד החינוך אחראי על כ-90% מהתקציבים המועברים לבתי הספר".